



## Effektrapport 2018

Star for Lifes insamlingsstiftelse med orgnummer 802425-7134

2019-09-27

### Bakgrund

Star for Life startades 2005 av entreprenörsparet Christin och Dan Olofsson när de startade verksamhet i Sydafrika. De kunde på nära håll se effekterna av aids-epidemin. De samlade därför en grupp mentala coacher, musiker och skolledare från Sverige och Sydafrika och formade ett pedagogiskt koncept med syfte att stärka ungdomars självkänsla. Verksamheten är idag inne på sitt fjortonde år och mer än 400 000 ungdomar har gått igenom programmet på sina ordinarie skolor. Idag bedrivs verksamhet på 120 primary- och high schools i Sydafrika och Namibia.

#### 1. Vad organisationen vill uppnå?

Enligt insamlingsstiftelsens s.k. ändamålsparagraf är syftet med Star for Life, "att inom ramen för Star for Life's skolverksamhet, utan vinstsyfte och utan begränsning till vissa personer och grupper, befrämja medvetenhet om farorna med HIV/AIDS och fördelarna med en sund livsstil bland elever i företrädesvis åldrarna 13-20 år på skolor i Sydafrika och andra afrikanska länder genom främst bidrag till uppfostrings- och utbildningsverksamhet och utbildning av lärare och ledare". Insamlingsstiftelsen har sitt säte i Sverige men samlar in medel till separat registrerade Star for Life-organisationer i andra länder.

Som framgår med denna paragraf vill vi upplysa om farorna med hiv/aids samt verka för en sund livsstil, genom att bidra till utbildningsinsatser. För att nå detta mål har vi skapat ett speciellt utbildningsprogram som syftar till att stärka elevernas självkänsla och nå sina drömmar. Musik är en viktig komponent i detta material. SFL skiljer sig från andra organisationer med hälsofrämjande program genom att vi fokuserar på att ge eleverna mentala verktyg och träning i att undvika attityder och beteenden som ökar risken att de inte kan fokusera på skolan och strävan att realisera sina drömmar.

Vi anställer coacher som arbetar i befintliga skolor och implementerar vår metodik. Vi finns företrädesvis på High School-nivå (ålder 13-19 år) men även på en del Primary Schools (låg- och mellanstadiet). Verksamheten har vuxit till idag 120 skolor där det finns mer än 120 000 ungdomar.

En ytterligare expansion på 3-5 års sikt är troligt men vi vill växa med bibehållen kvalitet. Under senare hälften av 2018 genomförde vi en förstudie i syfte att identifiera förutsättningarna för att expandera programmet till Tanzania, närmare bestämt till Mafia Island. Studien ledde styrelsen till att besluta att genomföra denna expansion. Arbetet med att revidera programmet och implementeringsstrategin till Tanzania pågår som bäst under 2019 och programmet kommer genomföras i en pilotfas under 2020.

## **2. I vilket organisatoriskt sammanhang verkar organisationen?**

Star for Life är en insamlingsstiftelse med säte i Sverige med ändamål att samla in pengar till behövande barn i Afrika. För att fullgöra ändamålet ges pengar till Star for Life i Sydafrika och Namibia, men detta är i juridisk mening självständiga organisationer. Vi har ett skriftligt avtal med dessa för att säkerställa hur våra medel används samt styrelsrepresentation. Vi väljer att skildra hur pengarna används i mottagarländerna för att ge en bättre förståelse för hur insamlingsstiftelsen uppnår sina mål. Samtliga Star for Life organisationer benämns internt som "Star for Life group".

Men det är viktigt att betona att ur ett rent juridiskt perspektiv är insamlingsstiftelsen skild från övriga NGOs i andra länder, dock med syftet att samla in medel till dessa.

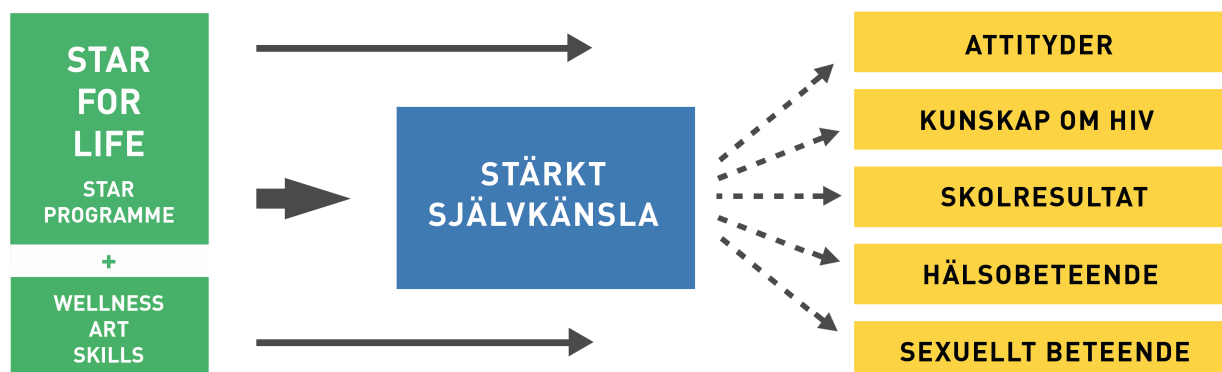
## **3. Vilka strategier har ni fått att uppnå era mål?**

Insamlingsarbetet i Sverige har under många år varit fokuserat på att engagera företag som hjälper till med att finansiera vår verksamhet i Afrika. Vi har också varje år offentliga konserter för att sprida information och insamla medel. Vi arbetar tillsammans med vår afrikanska personal för att gemensamt utveckla programmaterial.

Star for Life har under drygt tio års arbete utvecklat en unik metodik för att skapa förändring hos unga. Metodiken bygger på en "*theory of change*" som har två grundläggande antaganden:

- En starkt självkänsla är en nödvändig förutsättning för att skapa förändring.
- Enbart information räcker inte för att skapa förändring. Man måste också ge inspiration. Vi vill nå bägge hjärnhalvorna eller "*hjärnan och hjärtat*".

Star for Lifes insats eller idé kan beskrivas schematiskt på följande sätt:



Modellen visar till vänster de olika förebyggande program eller insatser som Star for Life skapat. Genom ett antal workshops där metoden förmedlas, skapas en stärkt självkänsla. Om eleven stärks i sin självkänsla kommer denne att bättre möta de utmaningar som väntar – en ändring av beteende. Det kan vara bättre skolbetyg eller ett säkrare hälsobeteende – den styrka självkänslan blir en motor för förändring.

Idén att en stärkt självkänsla kan vara en motor till förändring är inte geografiskt begränsad eller begränsad till just ungdomar. Star for Lifes metodik används idag på tre kontinenter och under de senaste åren har metoden lanserats även i den svenska skolan.

Musik intar en central plats inom metodiken. Star for Life vill inte bara informera om varför skolan är viktig eller vilka hälsofaror som finns - man måste också inspirera eleven att tro på detta för att åstadkomma en förändring. Därför används musik som ett pedagogiskt redskap. Musiker anställda av Star for Life har skapat specialskriven musik för programmet som används inom de olika workshops som har producerats.

En viktig komponent i arbetet är att bygga på ungdomars drömmar. Genom en särskild *Drömbok* uppmuntras eleverna att formulera sina drömmar om framtiden. När detta gjorts identifierar man de förutsättningar men också de hinder, som kan finnas för att förverkliga drömmen. Förutom *Drömboken*, som eleven fyller med anteckningar, intar också *Star for Life-stjärnan* en central plats i metodiken. Varje udd i stjärnan förmedlar ett av de kärnvärden som skall kommuniceras. Stjärnan sammanfattar budskapet på ett pedagogiskt sätt: Om du har en dröm, om du håller dig frisk, om du bestämmer dig och är hängiven det du tror på: *gör du det möjligt!*

#### 4. Vilken kapacitet och vilket kunnande har vi för att nå våra mål?

På insamlingsstiftelsen i Sverige jobbar cirka 7 personer med information- och insamlingsarbete.

Insamlingsverksamheten har tillsyfte att ge stöd till Star for Life-skolor i Afrika. Star for Life har närmre 100 medarbetare i Sydafrika och Namibia. Huvuddelen av dessa är s.k. coacher som vanligen har en universitetsutbildning i sociologi alt. psykologi. Vi tränar dessa nyckelpersoner individuellt att genomföra vår metodik. De kommer normalt från det område de arbetar i dvs. de kan elevernas förstaspråk och kan

också tjäna som "role- models" för eleverna.

Coachernas arbete i skolorna kvalitetssäkrades under 2018 genom att de började använda en omfattande ny manual för arbetet i skolorna. Manualen byggde på det material man hade kommunicerat tidigare, men introducerade även nya teman, särskilt kring sexuella hälsa och rättigheter samt gender-baserat våld och fördomar.

Star for Life har också tre mobila hälsokliniker som står för testtagning och information på våra skolor. De leds av utbildade sjuksköterskor.

Vi har också ett s.k. monitoringteam. Detta arbete leds av universitetsutbildad personal och deras roll är att noga kartlägga och analysera coacherna och klinikernas arbete. Vi har en disputerad forskare som avlönas direkt från Sverige som är vetenskaplig rådgivare samt ansvarig för utvärderingsverksamheten. Denna personen är numera bosatt i Sverige och jobbar fortsatt i samma roll.

I Sverige och Sydafrika/Namibia finns utbildade ekonomer som arbetar med vår ekonomi.

Insamlingsstiftelsen i Sverige lyckades 2018 insamla drygt 32 MKR. Men om vi lägger till de Star for Lifes NGOs som finns i andra länder, är siffran cirka 40 MKR. Givetvis är insamlade medel en mycket viktig faktor bakom hur vi lyckas uppnå vårt ändamål.

## **5. Hur vet ni att organisationen gör framsteg**

Insamlingsresultatet, som till viss del mäter hur vi lyckas attrahera partners, har under en 10-års period 10-dubblats (om vi sammanräknar samtliga våra NGOs). 2018 var det totala beloppet cirka 40 miljoner SKR varav 32 insamlades i Sverige av insamlingsstiftelsen.

Som tidigare nämnts har vi byggt upp ett omfattande monitoringarbete som kartlägger det dagliga arbetet bland våra coacher. Dessa använder vanligen fredagar som "rapportdag" till vår monitoringenhet. Dessa rapporter sammanställs sedan i kvartalsrapporter. Utan detta rapportsystem hade det varit ytterst svårt att noga kunna följa arbetet på 120 skolor som är utspridda på stora områden.

All vår verksamhet i skolorna följer best-practice rekommendationer i den relevanta internationella litteraturen. På basis av denna överensstämmelse har vi anledning att förvänta oss förväntade effekter på elevernas kunskap, attityder och beteenden. Men vi nöjer oss inte med denna teoretiska förankring eller att noga kartlägga vad vi faktiskt gör ute i skolorna. Därutöver har vi använt ett systematiskt sätt att empiriskt testa om programmet verkligen har de effekter vi förväntar.

Vi har gjort tre större utvärderingar år 2010, 2012 och 2015, och en fjärde kommer presenteras i slutet av 2019. Våra utvärderingar baseras på data vi samlat in via enkätundersökningar av ett slumpmässigt urval av elever. Dessutom görs undersökningar i kontrollskolor dvs skolor i området där vi inte arbetar. Resultaten jämförs sedan. Vi har i dessa undersökningar kunnat konstatera att vi ofta gör skillnad. 2010 kunde vi ex visa på att bland våra elever var antalet tonårsgraviditeter 37,5 % lägre jämfört med kontrollskolorna. 2015 kunde vi visa att bland elever som varit sexuellt aktiva hade 55 % tagit ett hiv-test på våra skolor jämfört med 33 % på kontrollskolorna.

Vi som följt organisationen har den bestämda känslan att vi hela tiden blivit mer professionella. Vi har idag en mycket stark monitoringenhet, vi har byggt upp en väldigt bra ekonomienhet. Vi tillsatte för tre år sedan en programutvecklingsgrupp som fortsätter arbeta med att förstärka olika komponenter av vårt program och organisation.

## **6. Vad har vi åstadkommit så här långt?**

Star for Life startade i Sydafrika 2005. Idag finns det 120 skolor i Sydafrika och Namibia. Ett svenskt Star for Life (som då juridiskt inte är en del av insamlingsstiftelsen) har verksamhet i ett 40-tal skolor. Totalt finns vi då i omkring 150 skolor.

Pilotprojektet på Mafia Island i Tanzania ger organisationen en plattform utifrån vilken vi kommer undersöka möjligheterna till expansion till fastlandet och möjligen andra länder i regionen.

Vi har byggt upp ett mycket bra koncept och program-material.

Lägger vi samman insamlade medel på hela Star for Life group ligger det på cirka 40 mkr. På 10 års sikt är det en 10-dubbling.

Organisationen har vuxit kraftigt i skala sedan starten i 2005. Denna expansion har löpt parallellt med att vi hela tiden utvecklar våra program i takt med att ungdomarnas situation och nationella och globala politiska prioriteringar förändras.

SFLs organisation och program har en positiv effekt på individuella elever, och detta är det primära syftet, men vi märker alltmer hur vårt arbete representerar en 'modell' för en intervention som har positiva effekter på individer och lokala skolor, men som också lätt kan kopplas till ett flertal av de globala hållbarhetsmålen. Den pågående utvärderingen kommer presentera SFLs resultat i detta perspektiv på sätt som vi hoppas kommer generera ytterligare möjligheter till att stärka organisationen och vår verksamhet både internt och i termer av partnerskap med relevanta organisationer för att på så sätt generera synergieffekter till ömsesidig nytta.

Vi har lyckats attrahera större svenska exportföretag som partners. Volvo Lastvagnars största csr-projekt i världen var ett tag Star for Life. Sammantaget har listan på våra partners vuxit varje år. Vi har i dagsläget 71 partners på olika nivåer.

Vi är sedan 2012 förmånstagare till PostkodLotteriet. Ett antal internationella givare såsom till exempel USAID, ITECH, AIDS FOUNDATION, UNICEF, UNESCO har genom åren gett sitt stöd till vår organisation. Det är för oss en bekräftelse på att vi jobbar rätt och en kvalitetsstämpel på vårt arbete.

Vi har kunnat visa goda resultat i tre större utvärderingar.

Sam Olofsson var generalsekreterare fram till 1 mars 2019 och efterträddes av vår nuvarande generalsekreterare Anki Elken.